

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

In Genesis Enarratio

Chyträus, David

Vitebergæ

VD16 C 2625

Capvt XIX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-36126

Huc & Exempla pertinent, Diluuij, in quo ob
homines tantum seruantur, & hoc loco Sodomorum
in quibus uix decem inueniuntur, & Christi tempore
Ecclesia Dei erat exiguus cœtus Zacharia, &
meonis, Annæ, Elizabet, Mariæ Ioseph &c.

His dictis & exemplis, nos nunc quoq; intuent
in maximam multitudinem generis humani, cele-
stem Idola, & paucitatem ac distractionem eorum,
qui uocantur Ecclesia Dei, consolemur & comp-
memus.

CAPVT XIX.

LOCI PRÆCIPVI.

- I. *Conflagratio Sodomorum est
exemplum horrende iræ Dei
aduersus peccatum, & imago
extremi Iudicij, in quo eter-
ternas pœnas impij abijcitur.*
- II. *Liberatio Loth est exemplum
diuinæ conseruationis re-
quæ*

quiarum Ecclesie omnibus temporibus, & prouidentie Dei, qua vite & saluti piorum consulit.

III. De Hospitalitate & præmijs.

IIII. De libidinibus & earum pœna, quæ est cæcitas.

V. De custodia Angelorum.

VI. Testimonium de pluritate personarum diuinitatis.

VII. Pœna uxoris Loth continet necessariam doctrinam de Fide, quæ in solo Deo acquiescit nec respicit à tergo, hoc est non relabatur à pietate ad impietatem, & bona huius vite, quæ reliquerat.

VIII. Historia incestæ consuetudinis Lothi cum filiabus, continens doctrinam de lapsib. sanctorum, & de discrimine lapsuū.

I.

EXEMPLVM SERIE
 & ingentis iræ Dei & horribilis
 lium pœnarum, quibus peccata punit.

Omnes calamitates totius generis humani, morbi, diluuiâ, incendia, excidia gentium & c. sunt tristissima conciones diuine de uera horrenda, & inenarrabili ira aduersus peccata, & hortantur nos, ut excussitate prophana, ad uerum timorem Dei exornur, & metu iudicij diuini uniuersam uitam & res nostros gubernemus. Diligentissime autem considerandæ sunt causæ tam tristis & horrendæ destructionis florentissimarum ciuitatum, quæ sulfure igne cœlitus demisso conflagrarunt.

Hæ Eze chiel. 16. recitantur.

I. Epicureus contemptus Dei & iudicij diuini quo spreto omni genere flagitiorum se polluerit. Non enim dubium est uicinum Sem, qui uiderat diluuium, assiduum castigatorem & concionatorem illis de ira Dei fuisse.

II. Superbia, qua propter res secundas neglecto Deo se efferunt & insolescunt. Florebant opulentia, amœnitate & fertilitate soli, & ante

annos ab Abraham ex Regum Chaldaicorum manibus liberati erant. Nunc ingrati erga Deum, huius liberationis obliuiscuntur, ac superbi & securi omnibus cupiditatibus frenos laxant. DEVS autem superbis resistit. Item, Abominatio est coram Deo & c.

III. Inhospitalitas seu ἀσοπία, & contumelia erga pauperes, peregrinos, hospites pios & c.

IIII. Luxus, intemperantia, crapula, ocium & uicina uiciorum alimenta.

V. Libidines nefariæ, de quibus Rom. 1. dicitur, Mares relicto usu foeminae exarserunt in se inuicem turpitudinem perpetrantes. Sæpissime autem publicarum calamitatum proxima sunt causa, et quasi προκαταρκτικὰ, libidines, ut Diluuij historia, conflagratio Sodomorum, interfecti ciues Sichem, suspensi duodecim principes, & 24000. occisa in deserto, Deletio tribus Beniamin, interitus filiorum Heli, exilium Davidis testantur. Item Troiæ euerrendæ causa fuit raptus Helene, Thebanarum calamitatum, incesta consuetudo Oedipi cum matre, Spartane cladis ad Leuctra, per uim stupratae puellæ filia Scedasi à Laconicis iuuenibus & c. quæ historia recitatur à Pausania & Plutarcho.

VI. Securitas prophana, & contemptus peccatorum, ut Esai. 3. dicitur, Peccatum suum sicut Sodomorum prædicauerunt.

Sicut Germani nunc, & præcipuè Nobiles, de
 4 ebrietas

ebrietate, de libidinibus, & de usuris gloriatur.
Certissimum autem signum est impendentis er-
tij, cum ad ipsa flagitia accedit impunitas, & con-
temptus peccatorum.

Prædicat autem Filius Dei Luc. 17. similem totius
mundi securitatem fore ante extremum iudicium,
& similiter horrendis pœnis impios esse subycen-
dos, ut 2. Pet. 2. dicitur, Deus subuersionem Sodomo-
rum proposuisse impijs uelut exemplum publicis
sui iudicij aduersus similia peccata.

II.

EXEMPLVM CON-
seruationis Ecclesiæ.

Semper Deus inter horrendas pœnas, quibus im-
pios opprimit, aliquas Ecclesiæ suæ reliquias serua-
uit ut familiam Nohæ in Diluuiio, Loth in Sodomo, Da-
nielem inter Leones, Esdram, Nehemiam & alios
in Babylonia defendit. Sic. 2. Pet. 2. dicitur. Deus ius-
tum Loth oppressum ab impudica conuersatione
abominandorum hominum liberauit. Cum enim co-
elos & aures sanctas haberet Loth iustus, grauius
discruciatu fuit, quod uiuens inter illos cogere
quotidie uidere & audire quæ nollet. Nouit Domi-
nus pios ex tentatione eripere. Iniustos autem in die
em iudicij puniendos seruare.

Etsi autem Ecclesiam quoq; propter peccatum castigat, tamen in ira sua misericordie recordatur, ut grauissima & plena salutaris consolationis est Osee concio capite 11. Quomodo dabo te Ephraim, adfligam te ô Israël. Quomodo dabo te, ut Adama ponam te, ut Seboim? Commiseratione exarsit cor meum, Non faciam furorem ire meae, Non conuertar, ut disperdam Ephraim, Quoniam Deus ego, & non homo in medio tui sanctus, Non ingrediar ciuitatem.

IIII.

DE LIBIDINIBVS
& earum pœna, quæ est
cœcitas.

CASTITAS est uel in cœlibe uita, sine incendijs libidinum, & sine ullo seminis abusu, & sine ulla commixtione uiuere, uel in coniugio seruare ordinem Dei consilio institutum. Hanc uirtutem uult nos Deus colere.

1. Ut agnosceremus ipsum esse mentem castam, eumq; à malis atq; immundis naturis discernamus.
2. Ut retineamus gratiam & uitæ æternæ possessionem. 1. Corinth. 6. Fornicatores & adulteri non possidebunt regnum Dei. Ephe. 1. Omnis scortator & immundus non habet hereditatem in regno Christi

¶ 2 ¶

Dei, Nemo uos decipiat uanis sermonibus, Propter hac uenit ira Dei super inobedientes.

3. Ne exempla nostra ledant gloriam Dei, & alij nostris exemplis corrumpantur, uel ne toti Reipub: noceant, ut paucorum libido in Gabaa toti tribui Benjamin exitio fuit.

4. Ut uitentur eterne & presentes poena. Ebr: 17. Fornicatores & adulteros iudicabit Deus. Hae historiae supra citatae referantur.

Præcipue autem hæc tristissima poena confidetur, Quod libidinosi, cæcitate & induratione percipiuntur, ut errantes in consilijs, studijs & actibus, uelut cæci & amentes, & à Deo maledicti & abiecti ruant in exitium suum & aliorum, ut Nero, Alexander, Caligula, Saul &c. De hac poena Paulus concionatur Rom. 1. Quia dederunt se temporibus & abominandis libidinibus, tradidit eos Deus in reprobum sensum. Ephes. 4. Qui per excoecationem cordis sui dedoluerunt, tradentes se immunditiei &c. Osee 4. Fornicatio & Ebrietas auferunt cor.

Econtra Castitas inter cetera premia meretur etiam maiorem lucem Spiritus sancti accendit illustriorem noticiam Dei, & regentis consilia & labores uocationis, ut sint fœlices, & nobis ac alijs salutare, ut Matth. 5. Beati mundo corde, quoniam Deum uidebunt. Et Ebra. 12. Sequimini castitatem sine qua nemo uidebit Deum. Et 1. Corinth. 6. de castis di-

stis dicitur. An nescitis quod corda uestra sint Templum Spiritus sancti, ut Ioseph sua castitate omnium bonorum spiritualium incrementa à Deo impetrat.

Propter hanc causam castitas etiam precipuus neruus est authoritatis, quæ eximia uirtute & felicitate in rebus gerendis & beneuolentia animorum in populo constat. Nam fama libidinum animos alienat, ut in uersibus Bacchylidis dicitur.

Vt cum de statua facies formosa reuulsa est,
Non decus in reliquo corpore truncus habet:
Sic alij mores spreti sine honore iacebunt,
Ni sint ornati laude pudicitie.

V.

De Custodia Angelorum, defendentium, uitam & incolumitatem piorum supra in primo loco capitis Tertij dictum est, & semper in conspectu sit Psalmi 37. testimonium, Castrametabitur Angelus Domini in circuitu timentium eum, & eripiet eos. Item. 91. Angelis suis mandauit de te, ut custodiant te in omnibus uijs tuis. Iudæi dicunt, Hos duos Angelos, qui ad Loth diuertunt, fuisse Raphaëlem et Gabriëlem.

Raphael, medicus Dei, à Rapha.
Gabriel, fortitudo Dei, à Gabar.

4 3 Quomo-

Quomodo autem apparuerint Angeli, an adsumptis corporibus elementaribus uel alijs. Item, An comederint, biberint etc. ipse Augustinus lib. 3. de Trinitate fatetur intentionis suae uires excedere.

VI.

TESTIMONIUM
de pluritate personarum
Diuinitatis.

Pluit Iehoua, id est, Filius Dei (qui ut Iohannes dicitur, unà cum Patre omnia operatur) ignem et sulphur à Iehoua, id est, eterno Patre, qui est fons diuinitatis, sine temporis principio suam essentiam Filio, et Spiritui sancto communicans.

Haud dubiè autem ingens ira Dei significatur, cum ipse filius Dei huius horrendae poenae minister est.

VII.

POENA UXORIS
LOTH.

Luce 17. inquit Christus, Mementote uxoris Loth. Qui enim querit animam suam seruare, perdet eam, et qui perdet eam, uiuificabit eam. Est igitur uxor Loth imago omnium, qui praesentis uitae suauitates et commoda, uerbo Dei et pia confessioni anteferunt. Ita Christus inquit Luc. 9. Qui

consultò & cogitatò sceleribus indulgent, Alij na
 ἐκ ἡγορεύσεως sed nolentes & ignorantes labo
 tur, ut Loth in magno animi dolore & ingenti per
 turbatione cum largius bibisset, incesto concubio
 polluitur, Item antea in perturbatione animi cap
 consilium minus honestum, uolens filias prostituit
 Sodomitis. Nam eger animus semper errat. Mon
 autem nos hi summorum uirorum lapsus de ingen
 nostre nature infirmitate, & de emendanda seueri
 tate, & deponenda fiducia nostri, & petenda ac ex
 spectanda gubernatione diuina.

Irenæus lib. 4. Allegoriam satis concinnam tra
 dat, uidelicet Semen æterni Patris, id est, λόγος, per
 quæ facta sunt omnia, cōmixtum et unitum esse pater
 nati suo, Per quam commixtionem due Synagoga
 Iudæorum & gentium, id est, due filie factæ sunt
 sunt, ut fructificarent ex patre filios uinos tunc
 Deo.

CAPUT

XX.

LOCI PRÆCIPVI.

- I. De Exilijs Ecclesie omnium
 temporum.